

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15034/2023
29.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Невенка Јеличић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа пуномоћник Јелица Меричка, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 24/23 од 07.02.2023. године, у седници већа одржаној 29.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 24/23 од 07.02.2023. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П2 154/22 од 30.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... према туженој ББ из ..., којим је тражено да се заједничко малолетно дете ВВ, рођен у2009. године, повери оцу – тужиоцу АА ради самосталног вршења родитељског права, те да се одреди пребивалиште малолетног ВВ на адреси пребивалишта оца – тужиоца АА у ... као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да као мајка ББ на име свог доприноса за издржавање плаћа износ од 8.000,00 динара месечно, сваког 01. до 05. у месецу уплатом на текући рачун тужиоца, почев од дана правноснажности пресуде, док буде трајала законска обавеза или док судска одлука не буде измењена или укинута, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев којим је тужилац тражио да се измени пресуда Основног суда у Чачку П2 276/16 од 25.10.2016. године, у ставу првом изреке, делимично преиначена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 16/17 од 23.03.2017. године и да се уреди модел контактирања између оца АА и мал. ВВ, на начин како је то тражено прецизираним евентуалним тужбеним захтевом, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 323.625,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 24/23 од 07.02.2023. године одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, а одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка поводом изјављене жалбе.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законски разлога због којих се ревизија може изјавити.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 10/23), па је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку није дошло до погрешне примене или до пропуста у примени било које одредбе Закона о парничном поступку, па нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, фактичка брачна заједница странака престала је 2010. године, а њихов брак је разведен пресудом Основног суда у Чаку П2 164/13 од 17.07.2013. године. Малолетно дете странака, ВВ, поверен је мајци – туженој на самостално вршење родитељског права и уређен је модел одржавања личних односа мал. детета са оцем – тужиоцем, који је измењен пресудом Основног суда у Чачку П2 276/16 од 25.10.2016. године, делимично преиначеном пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 16/17 од 23.03.2017. године, тако што је уређен нови модел одржавања личних односа, по ком моделу се одржава виђање тужиоца и лични контакти са мал. ВВ без сметњи.

Мал. ВВ је једино заједничко дете странака, рођен је ...2009. године и похађа седми разред Основне школе у ... Тужилац је запослен у ... „...“, остварује просечну нето зараду од 76.640,00 динара, живи у ... са родитељима у њиховој породичној кући, који су иначе пензионери, али отац тужиоца додатно остварује зараду од пчеларства, тако да тужилац има финансијску помоћ од родитеља. Тужилац скоро увек време са мал. ВВ по одређеном моделу виђења проводи у присуству својих родитеља. Тужена је закључила нови брак, из ког има ћерку стару 3 године. Мал. ВВ живи са мајком у ..., а заједно са њима живе супруг тужене и ћерка из другог брака. Тужена је запослена у „...“ ДОО ... и остварује просечно месечну нето зараду у износу од 33.500,00 динара.

Из налаза и мишљења Центра за социјални рад у ... произлази да је стручни тим Центра обавио самосталан разговор са дечаком на околност и потребе актуелног поступка, из ког је утврдио однос тужиоца према мал. детету, однос мајке према мал. детету, као и мишљење мал. ВВ да жели недвосмислено да живи у актуелном породичном окружењу, са мајком где живи и сада, али да жели да се са оцем виђа нешто чешће него до сада, због чега је Центар предложио нови начин одржавања личних контаката мал. детета и тужиоца. Центар је проценио да је мишљење детета аутентично и формирано без утицаја одраслих, па сматра да се нису стекли услови за измену одлуке о начину вршења родитељског права и да је у интересу мал. детета да мајка и даље самостално врши родитељско право над малолетним ВВ.

Првостепени суд је прихватио мишљење Центра за социјални рад да се мал. ВВ може укључити у судски поступак јер је способан да формира своје слободно мишљење, па је саслушао мал. дете у присуству дипл. психолога, запосленог у Центру за социјални рад у ..., када се мал. ВВ веома детаљно, искрено и слободно изјаснио у погледу његовог односа са мајком и осталим члановима домаћинства са којима тренутно живи, али и о његовом односу са оцем, те бабом и дедом по оцу, који заједно живе са тужиоцем у домаћинству.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је одбио тужбени захтев за измену одлуке о вршењу родитељског права и за измену одлуке о одржавању личних контаката мал. детета са тужиоцем сматрајући да се нису стекли услови за измену ових одлука, с обзиром да је мал. ВВ изразио слободно формирано мишљење да и даље жели да живи са мајком, али и да ипак жели да личне контакте са оцем одржава по досадашњем моделу виђења и да је такво мишљење детета у складу са његовим најбољим интересом, како је утврдио и Центар за социјални рад у ... При томе, првостепени суд није прихватио наводе тужиоца о физичком злостављању мајке над дететом и доказе које је тужилац у том смислу предложио, с обзиром да мал. дете није ни у једном тренутку поменуло да је мајка према њему било када вршила било какав вид физичког насиља и физичког кажњавања, а да је у току поступка било уцењивања и претњи од стране оца тужиоца, те да је дете било често субјект манипулације и индукције од стране родитеља тужиоца са којим тужилац и даље живи, када је тужена представљена често у негативном и оптужујућем контексту са елементима упорног застрашивања детета, што је потврдио и сам мал. ВВ изјашњавајући се на ту околност, какав је однос бабе и дете по оцу према његовој мајци.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда сматрајући да је на утврђено чињенично стање првостепени суд правилно применио материјално право и да нема места измени одлуке о вршењу родитељског права, као ни измени одлуке о начину одржавању личних односа тужиоца са мал. ВВ.

Врховни суд сматра да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право прописано одредбама Породичног закона доносећи побијану одлуку, за коју су дали довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и ревизијски суд.

Нижестепене одлуке су донете у складу са принципом најбољег интереса детета, као једном од принципа утврђених Конвенцијом о правима детета, који је инплементиран и у Породични закон Републике Србије. У том смислу су правилно сагледани кључни елементи који треба да буду укључени у процену најбољег интереса детета, као што су старост, пол, зрелост, здравствено стање, образовање, жеље и осећања детета, физичке, менталне, емоционалне, здравствене и образовне потребе детета, мишљење детета, потреба да се осигура безбедност детета, везаност детета за родитеље, средина у којој дете одраста и утицај и промене средине, посебно одвајање од браће или сестара, квалитет старања о детету и могућност родитеља да задовоље потребе детета, начин вршења родитељског права и одржавање личних односа родитеља са дететом, као и последице које би наступиле уколико би дошло до промене постојећег режима. У образложењу побијане пресуде суд је навео све чињенице и околности у којима се дете налази, елементе који су били релевантни за процену

најбољег интереса детета, садржај сваког елемента и начин на који је сагледао најбољи интерес детета, као и мишљење детета, о коме је суд дужан да води рачуна, а које је у складу са најбољим интересом детета.

У том смислу су неосновани сви наводи ревизије којима се указује на непотпуно утврђено чињенично стање, посебно у погледу вршења физичког насиља над малолетним дететом од стране тужене, као мајке. У поступку је на поуздан начин утврђено да је мал. ВВ прихватио нове чланове породице своје мајке, очуха и сестру и са свим члановима има правилно развијене и стабилне односе, да је пред стручним тимом Центра за социјални рад, по обезбеђењу услова и добијању свих информација које су неопходне за формирање и слободно изражавање свог мишљења, као и пред судом, изразио јасан и чврст став да и убудуће жели да живи са мајком, у породици коју је формирала са новим супругом и ћерком, коју иначе мал. ВВ веома воли. Стручни тим Центра за социјални рад је дао мишљење да је малолетни ВВ способан да формира своје мишљење, да је његова жеља да живи са мајком аутентична, отворена, јасна и искрена и континуирана, због чега су заузели став да је у најбољем интересу мал. ВВ да остане да живи са мајком, а да на исти начин, како је то утврђено претходном пресудом, одржава личне односе са оцем.

Врховни суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужилац није успео у поступку по ревизији, па нема право на трошкове тог поступка, које је тражио и определио у ревизији, а на основу члана 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић